

RAADSINFORMATIEBRIEF

De leden van de raad

Postbus 200
2920 AE KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

Datum: 8-2-2018
Zaaknummer: 18000801
Afdeling: Samenleving
Contactpersoon: Drs. W.E.J. de Glas
Uw brief van:
Onderwerp: Financieel
afwegingskader sociaal
domein

Geachte leden van de raad,

Eind 2017 is een tussentijdse beleidsevaluatie van het beleidsplan 'Kracht van Krimpen' aan de Raad aangeboden. In deze notitie is toegezegd de Raad een financieel afwegingskader te zullen aanbieden waarin een financiële analyse is opgenomen van het sociaal domein en een vooruitblik richting de toekomst is opgenomen.

Bijgevoegd treft u de notitie aan. Met deze notitie kunt u een nadere afweging maken over de financiën binnen het sociaal domein voor de komende jaren.

Samenvatting

Doelstelling in het sociaal domein

De Rijksoverheid heeft in 2015 grote opgaves in het sociaal domein overgeheveld naar de gemeenten. Naast de taken zijn ook budgetten overgeheveld. Hierbij heeft het Rijk al op voorhand een bezuiniging doorgevoerd. De gemeente staat dicht bij de burger en kan de zorg in samenhang organiseren en waar nodig zorg voorkomen door tijdig preventieve maatregelen te nemen. Dit levert een besparing op en deze heeft het Rijk op voorhand al verdisconteerd met de budgetten.

De gemeentelijke beleidsvisie en doelstellingen

Het gemeentelijke beleid is er op gericht om het gebruik van individuele voorzieningen zoveel mogelijk te voorkomen door te investeren op de preventie en basishulp. Met een geïntegreerd aanpak in het beleidskader (Kracht van Krimpen en gesaldeerd financieel resultaat voor het sociale domein en een geïntegreerde toegang via de KrimpenWijzer en het Krimpens Sociaal Team.

De gemeentelijke financiering van het sociaal domein

In de eerste jaren van de decentralisaties is er sprake geweest van een overschot. De dienstverlening vanuit de gemeente was op orde en de budgetten waren nog toereikend om dit niveau van dienstverlening te kunnen leveren.

In 2015 tot 2017 hebben we een monitor sociaal domein opgesteld waarin de nieuwe taken en budgetten waren opgenomen. In deze monitor was ook een meerjarenperspectief opgenomen dat voor de jaren 2017 en verder een fors negatief resultaat vertoonde. Op basis van deze raming was de totale reserve noodzakelijk om de jaren tot en met 2019 te kunnen dekken. De reserve zou in 2019 teruggebracht zijn tot € 0,-.

Bij de vaststelling van de begroting van 2018 is dit als uitgangspunt genomen voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2018-2021.

Vanaf 2017 tot en met 2019 zijn onttrekkingen uit de reserve sociaal domein opgenomen in de meerjarenbegroting 2018-2021. Vanaf 2019 gaat dit niet meer, want er is geen saldo meer in de reserve sociaal domein.

Voor de jaren vanaf 2019 is hierin voorzien door het tekort op het sociaal domein te dekken vanuit het beschikbare begrotingssaldo voor de respectievelijke jaren.

In het afwegingskader wordt gebruik gemaakt van een andere methodiek om de financiën weer te geven. Hierbij wordt niet de systematiek van de monitor 2015 en 2016 gebruikt, waar het resultaat vooral de nieuwe taken en nieuwe budgetten weergaf, maar wordt er aansluiting gezocht bij de gemeentebegroting waarbij alle onderdelen van het sociaal domein integraal in beeld worden gebracht. Dit is een breder perspectief waarbij ook alle preventieve activiteiten uit het sociaal domein worden meegenomen. Dit geeft een volledig en integraal beeld van de financiën in het gehele sociale domein en niet een beperkt resultaat van uitsluitend de nieuwe taken.

	Rekening 2015	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Mjb 2019	Mjb 2020	Mjb 2021
Saldo per onderdeel							
Inkomen & participatie	24	-442	-499	-627	-527	-512	-398
Jeugd	-691	-891	-1.853	-2.620	-2.727	-2.769	-2.824
WMO	3.182	2.980	2.544	2.834	2.878	2.941	3.034
	2.516	1.647	193	-413	-376	-340	-188

In bovenstaande tabel worden alle begrotingsposten uit het sociale domein samengevoegd en gesaldeerd. Door deze exercitie ontstaat er in financiële zin een iets rooskleuriger beeld van het sociaal domein dan uit de monitor sociaal domein van 2015 tot 2017 werd voorzien.

Deze methodiek leidt wel tot een ander resultaat voor het sociaal domein maar heeft dus geen effect op de gemeentelijke begroting. Het betreft uitsluitend een andere manier om de cijfers te presenteren.

Op de diverse onderdelen binnen het sociale domein is een financiële analyse gemaakt. Deze financiële analyse leidt tot het onderstaande overzicht van de beleidsruimte

Beleidsruimte

Taakveld		bezuinigingsmaatregel	Omvang besparing
Wmo	A	Het verder intensiveren van het gebruik van de Belbus heeft consequenties voor het gebruik van het Wmo taxivervoer.	10.000 tot 50.000
	B	Scootmobiel aanmerken als een algemeen gebruikelijke voorziening	75.000 tot 100.000
	C	Algemene voorziening voor een was-en strijkservice en de boodschappenservice	10.000 tot 50.000
	D	De HHT is een bovenwettelijke voorziening en kan worden beëindigd.	100.000 tot 130.000
	E	Voor de functie begeleiding is het aanscherpen van de indicatiecriteria een mogelijke bezuinigingsmaatregel.	50.000 tot 100.000
Jeugdwet	F	Voor de functie begeleiding is het aanscherpen van de indicatiecriteria een mogelijke bezuinigingsmaatregel.	10.000 tot 50.000
	G	Onderzoek uitvoeren naar positionering dyslexie bij	Nader te bepalen

		samenwerkingsverbanden scholen.	
Participatiewet	H	-	
Preventie	I	Nadere analyse aansluiting preventieve maatregelen.	Nader te bepalen

Sturingsmogelijkheden op de specifieke onderdelen van het sociaal domein

De drie wetten in het sociaal domein laten zich alle drie karakteriseren door andere sturings- en beïnvloedingsmogelijkheden.

Participatiewet

De financiële beheersbaarheid van de participatiewet wordt grotendeels beïnvloed door de arbeidsmarkt. Recessies of aanpassingen in andere sociale zekerheidswetgeving heeft veel invloed op het verloop van het klantenbestand. De beïnvloedbaarheid van het financiële resultaat is dus zeer beperkt.

Wmo

De Wmo bestaat grofweg uit een tweetal onderdelen: en individuele voorzieningen en subsidies voor preventieve voorzieningen of basishulp.

Op subsidies kunnen relatief eenvoudig bezuinigingen worden gecreëerd. Door het verlagen van subsidie ontstaat er op korte termijn direct ruimte. Op langere termijn loop je dan wel het risico dat de druk op de individuele voorzieningen gaat toenemen.

Bij de individuele voorzieningen is het mogelijk de indicatiecriteria te verlagen totdat de wettelijke ondergrens is bereikt. Een dergelijke maatregel kan op korte termijn tot financieel effect leiden.

Jeugdhulp

De dure vormen van Jeugdhulp worden veelal besteed aan de 'oudere' jeugdigen. Tijdige interventies op jonge leeftijd en de inzet van preventieve maatregelen zijn noodzakelijk om te voorkomen dat dure zorg op latere leeftijd nodig is. Dit vergt echter wel enige tijd voordat dit een financieel effect oplevert. Je moet nu investeren in de jongere leeftijdsgroepen om te voorkomen dat over 5 tot 10 jaar als deze groep 15, 16 of 17 jaar zijn dure extramurale voorzieningen nodig zijn. Indien nu gekort wordt op deze preventieve inzet zal dit in een latere fase leiden tot extra kosten.

Samenhang binnen het sociale domein

Het Rijk heeft er bewust voor gekozen al de taken uit het sociale domein te decentraliseren. Door de onderlinge samenhang tussen deze onderdelen en doordat de gemeente als overheidsorgaan het dichtst bij de inwoner staat. Het Rijk en bij diverse gemeenten is de verkokering tussen de drie onderdelen van het sociale domein nog goed te herkennen. Het is aan de gemeente om deze integraliteit en samenhang te realiseren. In Krimpen aan den IJssel is hier bij aanvang van de decentralisatie een duidelijke keuze gemaakt. Er komt één centraal beleidsplan voor het sociaal domein en er is één financieel kader. Een duidelijke en krachtige keuze als basis voor een samenhangend beleid.

In tijde van 'overvloed' ontstaat er ook niet snel een discussie of een tekort op een onderdeel opgevangen mag worden door een overschot op het andere deel. Nu de financiën onder druk staan was er wel behoefte aan een beter inzicht op de inkomsten en uitgaven van de diverse onderdelen van het sociale domein.

Een logische vraag maar deze bevat ook een groot risico! Het risico is dat dit inzicht weer gaat leiden tot sturing op de drie kokers in plaats van het sociaal domein als één geheel.

Vraagstukken

De bovenstaande financiële analyse leidt tot een aantal vraagstukken.

Financiële vraagstukken sociaal domein

- I. Dienen de inkomsten en uitgaven binnen het sociaal domein afgezet tegen de Rijksmiddelen budgetneutraal te blijven of is een aanvulling vanuit de algemene middelen wenselijk? En zo ja tot welke hoogte?
- II. Blijft het sociaal domein beoordeeld worden op het totale gesaldeerde financiële resultaat of worden de separate onderdelen (Participatiewet, Wmo en Jeugdwet) apart beoordeeld?
- III. Is de gemeente Krimpen aan den IJssel bereid te wachten op het "Denemarken effect" en te wachten tot het moment dat de extra investeringen in de toegang zullen leiden tot een besparing op de voorzieningen?

Inhoudelijke vraagstukken Wmo

- IV. Intensiveren algemene voorzieningen
Dient er ingezet te worden op het creëren van algemene voorzieningen (zie voorstellen A, B en C)
- V. Voorzieningen afstemmen op wettelijke grenzen
De voorstellen D en E zijn er opgericht op het voorzieningenniveau aan te laten sluiten aan de wettelijke zorgplicht. Dienen deze maatregelen uitgevoerd te worden?

Inhoudelijke vraagstukken Jeugd

- VI. Voorzieningen afstemmen op wettelijke grenzen
Voorstel F is er opgericht op het voorzieningenniveau aan te laten sluiten aan de wettelijke zorgplicht. Dient deze maatregel uitgevoerd te worden?
- VII. Dient onderzocht te worden of dyslexie gepositioneerd kan worden bij de samenwerkingsverbanden van de scholen?

Inhoudelijke vraagstukken preventie

- VIII. Dienen de preventieve activiteiten verder te worden geïntensiveerd om de vraag naar individuele voorzieningen zo veel mogelijk wordt teruggebracht?
- IX. Is een nadere analyse van de preventieve maatregelen wenselijk om te beoordelen in welke mate deze bijdragen aan de vraag naar individuele voorzieningen?

Het presidium wordt voorgesteld een separate bijeenkomst te beleggen voor raads- en commissieleden waarin zij op informele wijze geïnformeerd zullen worden over de inhoud van de notitie en is er de mogelijkheid om technische vragen over kunnen stellen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Krimpen aan den IJssel,
De secretaris,

De burgemeester,

Bijl.: 1